

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H. Hostrup

Den Hostrupske
Slægt

99.9 Ho 85 h

1923

DEN HOSTRUPSKE SLÆGT

AF

HELGE HOSTRUP

SÆRTRYK AF

„NORDSJÆLLANDS VENSTREBLAD“

1923.

NORDSJÆLLANDS VENSTREBLADS TRYKKERI

DEN HOSTRUPSKE SLÆGT

AF

HELGE HOSTRUP

SÆRTRYK AF

„NORDSJÆLLANDS VENSTREBLAD“

For nogen Tid siden bragte „Nordsjællands Venstreblad“ en Artikel om C. Hostrups Slægt. Artiklen indeholdt de Oplysninger, som han selv meddeler i sine Erindringer. I de sidste Aar har imidlertid min Broder. Aage Hostrup, fremskaffet en Mængde supplerende Stof, og det er lykkedes ham at finde en lang Række Forfædre.

Den første af C. Hostrups fædrene Slægt, som vi endnu har kunnet opdage, var J e n s N i e l s e n (Galskyt), Hostrups Tip¹²oldefader, som levede i Begyndelsen af det fjortende Aarhundrede (død 1344 eller 45). Han var Stamfader til en lang Række adelige Herremænd, fra hvem flere af Slægtens sammenløbende Linier udgaar.

En af dem, Thomas Christoffersen Galskyt (død 1624, Hostrups Tip⁴oldefar) mistede sit Adelskab ved at gifte sig ufri, ð: ægte en borgerlig Pige. Han blev Præst. Den sidste Galskyt, der optræder i Familiens lige Linie, var Tip²oldemoderen, Karen Pedersdatter Galskyt, der i 1680 blev gift med Forpagter Christian Worm, og hvis Datterdatter blev gift med Degnen Peder Hostrup.

En anden Linie fører tilbage til Tip⁹oldefaderen Anders Ulff eller Kjærulf, der var af vendsysselsk Storbondeslægt. Der berettes om ham, at han „leffuede I Kong Erich pommers, Kong Christoffer beyers och første Kong Christierns tid“. Han kom udi en mærkelig Sag til Hove udi nogen Ulvetrætter, og da han vandt Sagen, spurgte Kong Erik ham; hvor han boede. „Da

suarede hand, Jeg boer i Kiær Herridt, saa sagde Kongen, da skall Du haffue Kierulffs Naffn, som hand och hans Arffuinger Siden beholt, samt alt deris Affkombst.“ Han „haffde en graa Wlff i wabenet gangendis.“ En senere Kjærulff (C. Hostrups Tip^ooldefader) deltog i „Schipper Clements Oprør, huorved hans Gods forbrut, wden huis han købte Igien, som dog en Herlighed bleff paasadt til Cronen.“ Han blev siden Herredsfoged og nævnes som en af Vadum Sogns fri Bønder. Fra ham nedstammer den norske Komponist Halfdan Kierulff.

Endvidere kan nævnes Tip^ooldefaderen P e d e r B e r t e l s e n K j æ r u l f, der i 1605 blev Student fra Aalborg, i 1613-16 studerede Astronomi og Theologi i Wittenberg. blev Professor ved

Københavns Universitet og derefter Sognepræst og Provst.

Eller en Tip^ooldefar, Mogens Matsson, der var født 1527 i Helsingborg (død 1611). Han hørte Melancton i Wittenberg og blev en ivrig Protestant, „gudfrygtig og kundskabsøgende“, og havde stor Interesse for Fædrelandets Historie. Hans historiske Samlinger skal have været af megen Betydning for Arild Huitfeldt. Iøvrigt blev han Biskop i Lund, og medens han sad der, blev Heksene forfulgt med megen Energi og Kraft. Omkring Aar 1600 blev der henrettet en Mængde Hekse og Troldpak i Malmø.

Som Stamfader til den Hostrupske Linie af Slægten staar Peder Jenssøn, der ved Midten af det syttende Aarhundrede var Bruger af en Halvgaard i Hostrup i Sulsted Sogn i Vend-

syssel. Denne By Hostrup — eller som den dengang skreves Hodstrup — bestod af en Gaard og et Par Huse og var Fæstegods under Herregaarden Vang. Gaarden var, som det dengang hyppigt var Tilfældet, delt i to Halvgaarde hver med sin Fæster.

I 1660, da „ærlig og velbyrdig Mand“ Gregers Høeg var Herre paa Vang, boede paa Gaarden i Hostrup to Mænd, Niels Bertelsen og Peder Jenssøn. Den sidste har rimeligvis faaet sin Part af Gaarden ved Giftermaal med den betydelig ældre Maren Andersdatter (død 1675), Peder Jenssøn findes i Tidsrummet fra 1658 (Kirkebogens Begyndelse) til sin Død et meget stort Antal Gange opført som Fadder ved Barnedaab fra forskellige Steder i Sognet. Det kan vel tyde paa, at han var en skattet Mand i sin Kreds. At han ogsaa har drevet sin Gaard

ordentligt, faar man et Indtryk af, naar man ser, at ved hans Død havde hans Bo (Indbo, Redskaber og Besætning) en Værdi af ca. 170 Rdl.

Efter sin første Kones Død holdt han 3. Paaskedag 1676 Bryllup med Pigen Karen Christensdatter fra Gaarden Uggerholdne i Horsens Sogn i Vendsyssel. Medens hans første Ægteskab var barnløst, fik han i det andet to Sønner, Jens Pedersen Hodstrup og Christen Pedersen Hoestrup (1678—1737).

Den yngste af Sønnenne drog til Aalborg og uddannede sig der til Podemester. Han blev den 3. Oktober 1707 viet til Johanne Pedersdatter, der tjente i Aalborg hos Præsten Magister Claus Christian Reenberg.

Ægteparret fik fem Børn, af hvilke den næstældste fik Navnet

Peder Christensen Hostrup. I Aaret 1719 købte Christen Podemester, som han almindelig kaldtes, et Hus i Kattesundet med tilhørende Frugthave. Ejendommen var vurderet til 66 Rdl. Af Skiftet efter Podemesteren faar man et Indtryk af, hvad en Borgerfamilie paa den Tid nøjedes med. I Dagligstuen, hvor Jernbilæggerovnen var anbragt og foran denne „et ottekantet messing Kachelofnsbecken“ fandtes Ægteparrets Seng, „en brunmalet Huulseng af Fur med blaablommet Omhæng bestaaende af tre Stykker, een Kappe og et Decken.“ Udover denne Seng fandtes i Stuen ikke andre større Møbler end en Foldbænk (Slagbænk), hvorudi en gammel Vadmeldsdyne og een Puude og af mindre Møbler et lidet Sengebord og et Skrin. I „dend anden Stue“ fandtes „et Vingebord“ og til at

sidde paa „en gammel Furre-Kiistebenk“. Dernæst fandtes i dette Værelse et brunmalet Klædeskab og en Fyrretræskiste og — sikkert til Datteren Mette Cathrine — „en Skakseng af Fur og derom et blaae hiemgiort Omheng med 2de Støcker og en Kappe.“ Endvidere fandtes i denne Stue „et lidet Spejl med en Ramme omkring, et lidet Uhrwerch uden Klocke og en Tabolet“. I Sengene var de nødvendige blaastribede Dyner og Blaarlærrede Lagener.

Spiseservicet var kun ringe, seks Tintallerkener, to smaa Fade, to Fiskefade og to Lysestager, alt af Tin. Ingen Knive og Gafler og sandsynligvis kun Træskeer. Spiseservicet fandtes „udi det lidet Kammer.“

I Køkkenet var: en liden Brøgerkiædel i Grue, en liden Staalgryde, en gammel Oxehoved og

et gammelt Fuhrkahr (Fyrrekar), en gammel Saa (Sigte) og en gammel Strip, to gamle Haugspader (Havespader) og en Rif (Rive), en Spinrock og en Skræntbræ (Haspe). Desuden fandtes „en sortstjernet Koe“.

Et godt Indtryk af Prisniveauet faar man af Boets Vurdering. Hus og Have vurderes til 180 Rdl. Podemesterens Stadstøj „en brun Klædes Klædning af Kiol, Vest og Buxer“ er vurderet til 8 Rdl., men Koen kun til 2 Rdl.

Podemesterens næstældste Søn, Peder Christensen Hostrup (1710—1748) blev sat i Aalborg Latinskole, og i Skolens Annaler roses han for sin Flid. Han blev immatrikuleret ved Københavns Universitet under Navnet Petrus Hostrup, men tog ikke Baccalaureigraden (anden Eksamen) og har altsaa af-

brudt sine Studeringer, hvilket sikkert hænger sammen med hans tidlige Giftermaal. Han er antagelig allerede i 1731 bleven gift med Karen Jensdatter, hvis Fader var Sognepræst Jens Jensen Iversen og Moder Margrethe Christiansdatter Worm, en Datter af Christian Worm og Karen Pedersdatter Galskyt. Peder Hostrups første Barn blev født i Svigerfaderens Præstegaard i Vilsted. Kort efter er han bleven Degn, først i Horsens og Hammer Sogne i Vendsyssel og efter 1739 i Øster Brønderslev og Hallund. I en Indberetning fra en Bispevisitats omtales han som flittig i sit Embede og skikkelig i sit Levned.

I sit Ægteskab havde han ni Børn. Nr. 3 hed Jens Christian Hostrup. Nr. 8 fik Navn efter sin mødrene Slægt og kaldtes Peder Worm. Han blev

Præst og desuden en meget dygtig Landmand, der ejede flere Gaarde. Han fik to Gange Guldmedalje for landøkonomiske Afhandlinger. Den ene fik han paa en Maade, der var betegnende for den rationalistiske Tid, hvori han levede. Efter at have oplæst Evangeliet første Juledag (der staar i Beretningen 2den Juledag?) sagde han: „Ja, vi har nu hørt, at Jesus blev født i en Stald; saa vil vi da med hverandre betragte, hvilken Nytte man kan have af Staldfodring.“ Dette udviklede han i en Prædiken, der blev præmieret af det kongelige danske Landhusholdningsselskab.

Nr. 4 i Rækken af Peder Hostrops Børn hed Christiane Hostrup. I 1768 blev hun gift med Peder Jakobsen Hjorth, der var Skrædder i København. Fra dette Ægtepar nedstammer en ret talrig Slægt med Navne: Rohleder,

Petersen (afdøde Adjunkt Petersen i Hillerød). Nr. 5 hed Kirstine Marie Hostrup. Hun blev gift med Skoleholder i Jetsmark Niels Frost. Her er ogsaa flere Efterkommere med Navne: Frost, Fibiger, Valeur og Kielberg (Murermester Kielberg i Hillerød).

Jens Christian Hostrup (1736—1800) mistede sin Fader, da han kun var tolv Aar gammel. Han har sikkert tidligt maattet sørge for sig selv. Ved 1760 tjente han som Ridefoged hos en af Wormerne, en Fætter til hans Moder. Denne Worm blev adlet og fik Navnet Wormskjold. Efter Wormskjolds Død solgte Enken Gaarden, og Jens Christian fik det Skudsmaal, at han „haver i BemelteTiid med ald Fliid og Troeskab forrettet sin Tieniste, samt gjort fuldkomen og goed Ræede og Rigtighed for alt, hvad ham har været Betroet.“

Desuden fik han Attest fra Sognepræsten for, at han havde „stedse opført sig Christsummelig og med andre Gudsborn flittig og andægtig søgt Guds Huus og bord.“ Senere var han Fuldmægtig ved Ribe Hospital, hvor han har „viist sig ærlig, troe og skikkelig samt gjort vedbørlig rigtighed for hvis han har været betroet“, og Præsten bevidner, at han har „brugt Salighedsmidler og ført et ustraffeligt Levnet.“ I Kolding har han tjent „Som Skriver Karl“; men nu agter han „at Søge Siin lycke og at Reise til Kiøbenhavn“. Han bliver Fuldmægtig hos Regimentskriveren over Københavns Distrikt, Nørager, hvis Skriverkontor laa i Smallegade paa Frederiksberg, og endelig tiltræder han sin sidste Tjeneste hos Slotsforvalteren paa Frederiksberg Slot, C. S. Schmidt.

Den 13. Juni 1777 holdt han Bryllup med Mette Marie Hald, hvis Fader, Niels Jensen Hald, havde et Brændevinsbrænderi i Frederiksberggade. Til Brylluppet havde Jens Christians Fætter, Søren Møller, der lige var kaldet til Præst, skrevet en Sang. Han fandt saa stort Behag i at lave Vers, at han endogsaa skal have drevet det til undertiden at prædke paa Vers. I Sangen skriver han:

De blev til Mand ved Jomfru Hald,
Jeg blev til Præst ved Hjørring Kald.

Og siden skriver han:

De holder Deres Bryllupsfest
Paa samme Tid, da jeg blev Præst.
De glemmer hvert et Skrit, De har
saa møisom vanket,
Da De i Venskabs trygge Favn
I Lykkens muntre Kiøbenhavn
Med fire Søkende tilsidst er bleven
sanket.

De fire Søkende var Søstrene
Christiane og Mette Cathrine og

Brødrene Christen og Peder. Den sidste, der først døde 1825, erindrede C. Hostrup fra sin tidligste Barndom under Navnet „lille Farbror“.

I sidste Vers af Bryllupssangen findes følgende Linier:

Gid Deres rene Ægteseng
Maa vorde som en deilig Eng
Og blomstre haabefuld med Ægteska-
bets Planter.

Gid Baandet seent maa blive brudt!
Det ønsker i en glad Minut
Den meest Oprigtige af Deres Blods-
forvandter.

Nogen kraftig Blomstring blev der imidlertid ikke. Ægteparret fik kun et Barn, Sønnen P e d e r H o s t r u p.

Jens Christian blev nu optaget i Svigerfaderens Forretning og flyttede ind i hans Gaard i Frederiksberggade. Han fik dog først Borgerskab som Brændevinsbrænder den 10 Mai 1779

Der krævedes en vis Uddannelses-tid for at erhverve Borgefskab. I 1785 solgte Niels Jensen Hald sin Gaard, og samme Aar købte Jens Christian af sin Svoger en Ejen-dom i Klosterstræde med det der indrettede Brænderi. Han ejede den til 1797, da han solgte den igen. Naar C. Hostrup i sine Erindringer fortæller, at Bedste-faderens Gaard brændte i 1795, beror det sikkert paa en Misfor-staaelse. Det var Jens Christians Svoger, Peder Hjorth, der blev husvild ved Branden i 1795.

I Brændevinsbrænderlauget var Jens Christian Hostrup en ret be-troet Mand, der flere Gange i Slutningen af Firserne beklædte forskellige Tillidsposter, bl. a. som Revisor og Nøgleforvarer.

I „Adresseavisen“ for 26. August 1800 findes følgende:

**Tanker ved forrige Destillateur
J. C. Hostrups Grav.**

Atter mistede Fædrelandet een af sine værdige Borgere i den retskafne Olding J. C. Hostrup. Brødre, hvo af Eder kiendte hans Sæders Reenhed, hans Værd som Menneske, som trofast og kierlig Mand, som øm Fader, som oprigtig Ven — og hans Taarer rinde da ej ved den sørgelige Tanke — Vor Ven, vor Broder er ej meer. Saare tung var hans sidste Dag, en smertefuld Sygdom blev hans kummerfulde Lod, glad saa han derfor den Tid imøde, da han i hine lykkelige Egne kunde nyde den Løn, hans retskafne Vandel fortiente, kun Tanken om at forlade sin ømme Hustru, som hav-

de været ham saa huld og trofast en Ledsagerinde paa Livets Bane, Tanken om sin elskede Søn, om sine kiere Brødre og Søstre, dem han først maatte forlade, smerted ham stundom. Disse se nu med taareblændte Øjne til den Grav, der giemmer Dig, værdige Olding, deres Taarer, deres Sorg er det skønneste Gravmæle.

Peder Hostrup (1780—1830) blev i 1795 ansat som Volontær uden Løn paa Amtmand Scheel Plessens Kontor og 2½ Aar senere — ligeledes uden Løn — paa Raadstuskriverkontoret. Først 30. September 1799 fik han en Gage af 100 Rdl., og denne forhøjedes 1. April 1800 til 150 Rdl. I Aarene efter Faderens Død har han siddet smaat i det og ansøger gentagne Gange om Forbedring af sin Stilling. Han avancerer nu jævnt i Magistratens Tjeneste, faar 1801 kongelig

Udnævnelse som 2den Kopist, 1805 bliver han første Kopist med Løn 200 Rdl. 1808 anden Fuldmægtig med Løn 350 Rdl. og endelig 1810 første Fuldmægtig med samme Løn.

I 1802 ansøger han det juridiske Fakultet om Tilladelse til at indstille sig til dansk juridisk Eksamen, og i en Ansøgning af 17. Juni 1807 anfører han, at han til Trods for sin Virksomhed i Magistratens Tjeneste har faaet Tid til at tage juridisk Eksamen.

I 1814 hører han Forelæsninger i Geometri og Mekanik ved Universitetet for at kunne dygtiggøre sig til en Stilling som Justermester, og den 29. December 1815 faar han Justermesterembedet med en Løn af 400 Rdl. Sølv, og dette Embede beholder han, indtil han kort før sin Død maa tage sin Afsked paa Grund af Svaghed (Brystsye).

Peder Hostrup tog i sin tidligste Ungdom Undervisning paa Akademiet i at tegne og modellere. Han var musikalsk ligesom alle hans Børn og spillede Violin. I sin Ungdom var han en livlig Mand, der havde mange Venner; han skrev en Mængde Lejlighedsdigte og var en ivrig Danser og Medlem af flere selskabelige Foreninger. I en af disse traf han sin tilkommende Hustru.

Anne Lene Johanne Irgens var en Datter af Præsten Jochum Irgens, der var født i Øye Præstegaard i Trondhjem Stift. Hun havde været gift med Købmand Swane Ingemann, en Broder til Digteren. Da han døde 1810, var Boet insolvent. Hun har sikkert haft det smaat nok, indtil hun den 24. April 1813 holdt Bryllup med Peder Hostrup. Hun var da knap 30 Aar gammel.

Med sin første Mand havde hun en Søn, Søren Joachim Edvardt Ingemann. Han døde som Parfumefabrikant i 1843, lidt over 33 Aar gammel.

Selv blev hun næsten 81 Aar gammel. Hun døde i 1864 i Præstegaarden i Hillerød.

I sit Ægteskab med Peder Hostrup blev hun Moder til fem Børn, fire Døtre (hvoraf de tre blev voksne) og en Søn.

Sønnen var Digteren og Præsten J. C. Hostrup.

